ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА»

ФАКУЛЬТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
КАФЕДРА ФАРМАЦІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчальної роботи
_____ В.В. Ревенко
«__» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
ОЗНАЙОМЧА МЕДИЧНА ПРАКТИКА

Галузь знань: 22 Охорони здоров'я

Спеціальність: 226 Фармація, промислова фармація

Освітня програма: Фармація

Освітній ступінь: другий (магістерський) рівень вищої освіти

2021 – 2022 навчальний рік

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри фармації № 1 від «30» серпня 2021 р.

Укладач: Лук'янчук В.Д. доктор медичних наук, завідувач кафедри фармації ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика»

Рецензенти:

Редькіна Є.А., директор ПКВО «Фармація», м. Миколаїв

Соколик О.П., к.мед.н., асистент кафедри фармакології та фармакогнозії Одеського національного медичного університету

Кондратенкова І.В., здобувачка освітньої програми «Фармація» ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика»

Багрієнко О.О, Голова студентського самоврядування ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика»

ВСТУП

Ознайомча медична практика проходиться здобувачами вищої освіти спеціальності 226 Фармація, промислова фармація на першому курсі у другому семестрі заочної форми здобуття освіти. Програма навчально-ознайомчої медичної практики складена відповідно до освітньої програми підготовки магістрів, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація.

Практична підготовка медичних та фармацевтичних кадрів має важливе значення в системі охорони здоров'я населення, сприяє підвищенню рівня теоретичних знань та формуванню вмінь і навичок практичної діяльності. Це зобов'язує фармацевтичні освітні заклади і факультети якомога більше уваги приділяти одному з найважливіших етапів навчання здобувачів вищої освіти – практичній підготовці, яка є невід'ємною складовою навчального процесу й здійснюється на оснащених відповідним чином базах навчальних закладів, а також на сучасних підприємствах і в організаціях фармацевтичного спрямування та в лікувально-профілактичних закладах.

Навчально-ознайомча медична практика проводиться після закінчення теоретичного і практичного курсів та успішного складання заліків, іспитів, які передбачені навчальним планом.

Заочна форма навчання

№ п	Вид практики	Курс	Семестр	Тижні	Кількість годин	Кількість кредитів ECTS
1	Ознайомча медична практика	2	4	1	45	1,5

Здобувачі вищої освіти проходять ознайомчу медичну практику у медичних закладах м. Миколаєва та області.

Предметом вивчення ознайомчої медичної практики є правильне визначення виду і характеру ушкоджень, захворювань, ознайомлення зі способами надання першої долікарської допомоги при невідкладних станах, нормативно- правовими документами МОЗ України.

Міждисциплінарні зв'язки: ознайомча медична практика є логічним продовженням теоретичного навчання та базується на засвоєнні здобувачами вищої освіти курсів «Перша долікарська допомога», «Анатомія людини», «Фізіологія» та інтегрується з цими дисциплінами.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета ознайомчої медичної практики: розширення та поглиблення теоретичних знань і надбання практичних навичок з надання долікарської медичної допомоги потерпілим і хворим, оволодіння практичними навичками з догляду за хворими, оцінки та контролю життєво важливих функцій організму людини, надбання практичних навичок при виконанні різних маніпуляцій, без оволодіння якими неможливо в повному обсязі надати першу медичну допомогу.

Основні завдання ознайомчої медичної практики:

- ознайомитися з роботою і структурною організацією лікувально-профілактичної установи;
- закріпити і поглибити теоретичні знання та оволодіти практичними навичками догляду за хворими, надання долікарської медичної допомоги постраждалим і хворим;
- навчитися оцінювати і контролювати життєво важливі функції організму людини (АТ, ЧДР, ЧСС та ін.);
- оволодіти практичними навичками при виконанні різних маніпуляцій (різні види ін'єкцій, гірчичників, накладання бинтових пов'язок та ін.), без оволодіння якими неможливо в повному обсязі надати медичну допомогу.

В результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен

знати:

- завдання і загальні принципи надання долікарської медичної допомоги в разі нещасних випадків і гострих станів; права і обов'язки у цих ситуаціях;
- уявлення про основні клінічні прояви захворювань внутрішніх органів, основні заходи профілактики;
- уявлення про загальний та спеціальний догляд за хворими;
- види пов'язок та правила їх накладання;
- види іммобілізації, способи й види транспортування потерпілих залежно від локалізації і характеру ушкоджень;
- принципи і методи реанімації: показання для її проведення та критерії її ефективності;
- види ран і кровотеч, принципи їх виникнення, ознаки, принципи зупинки кровотеч різними способами, можливі ускладнення; долікарську допомогу при опіках та відмороженнях;
- види ушкоджень тканин, кісток, суглобів; клінічні прояви, способи проведення іммобілізації, профілактики травматичного шоку;
- клінічні прояви нещасних випадків, отруєнь, гострих захворювань.

вміти:

- обробляти рани;
- проводити тимчасову зупинку кровотечі;
- проводити транспортну іммобілізацію кінцівок при переломах та вивихах;
- транспортувати потерпілих та тяжкохворих;
- накладати пов'язки на різні ділянки тіла;
- проводити штучну вентиляцію легень, закритий масаж серця, промивання шлунка;
- надання долікарської медичної допомоги в разі знепритомніння, колапсу, шоку, опіків і відморожень, ураження електричним струмом, утоплення, отруєння, укусів тваринами та комахами, перегрівання та переохолодження організму.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє навчально-ознайомча медична практика (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті вищої освіти).

Згідно з вимогами освітньої програми навчально-ознайомча медична практика забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей:

- загальні компетентності:

ЗК 1 Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

ЗК 2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7 Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.

- фахові компетентності:

ФК 1 Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями.

ФК 2 Здатність здійснювати домедичну допомогу хворим та постраждалим у екстремальних ситуаціях та при невідкладних станах.

ФК 4 Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.

Програмні результати навчання

ПРН 1 Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії основаній на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 3 Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 4 Дотримуватись норм санітарно-гігієнічного режиму та вимог техніки безпеки при здійснення професійної діяльності.

ПРН 10 Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді. Дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

ПРН 13 Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

На початку практики здобувачі вищої освіти отримують інструктаж з охорони праці, наказ керівника закладу вищої освіти про проведення практики, тривалість робочого часу здобувачів вищої освіти на практиці, обов'язки здобувачів вищої освіти, завдання керівників практики від кафедри та бази практики під час її проходження.

Основні обов'язки здобувачів вищої освіти при проходженні практики:

- одержати від керівника практики консультацію з проходження практики і оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути до місця проходження практики;
- суворо дотримуватись вимог правил охорони праці та техніки безпеки.

3. СТРУКТУРА ОЗНАЙОМЧОЇ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ

План проходження ознайомчої медичної практики

№ з/п	Найменування робіт	Кількість годин
1	Мета, завдання і зміст практики. Ознайомлення з базою практики, планом проходження практики. Інструктаж з техніки безпеки.	2
2	Організація роботи лікувального закладу. Догляд за хворими.	3
3	Лікувальні процедури і маніпуляції	
3.1	Організація роботи процедурного та перев'язувального кабінету	5
3.2	Організація роботи маніпуляційного кабінету	5
3.3	Лікувальні процедури та маніпуляції	15
3.4	Перша долікарська допомога при невідкладних станах	15
	Всього годин	**45**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

І. Організаційне заняття.

Ознайомлення здобувачів вищої освіти із завданнями та змістом навчально-ознайомчої медичної практики. Обговорення змісту й організаційного плану роботи.

ІІ. Розподіл практикантів за базами практики

Ознайомлення з методикою майбутньої роботи, порядком ведення робочих нотаток у індивідуальному завданні практики, спостережень і нотаток, збору й обробки матеріалів.

ІІІ. Зміст роботи на базі практики.

Організація роботи лікувального закладу. Догляд за хворими.

Конкретні цілі: ознайомитися з організацією роботи лікувальної установи та її відділеннями; оволодіти практичними навичками догляду за хворими.

Тема 1. Організація роботи лікувального закладу. Знайомство із загальною структурою лікувального закладу, роботою прийомного відділення, стерилізаційного відділення, кабінетів функціональної діагностики (ЕКГ, ЕЕГ, УЗД) та рентгенологічного кабінету. Знайомство з режимом дня хворих у стаціонарі.

Тема 2. Організація роботи внутрішньо лікарняної аптеки. Знайомство зі структурою та організацією роботи внутрішньо лікарняної аптеки. Знайомство з правилами виготовлення інфузійних розчинів, правилами виписування, отримання, зберігання та видачі лікарських засобів. Особливості зберігання наркотичних та сильнодіючих лікарських препаратів в умовах лікарні. Знайомство з упаковками лікарських засобів та листками-вкладишами.

Тема 3. Організація роботи сестринського поста. Знайомство з організацією роботи сестринського поста. Знайомство з медичною документацією: амбулаторними картами, історіями хвороб, температурними листами, листами лікарських призначень, бланками для реєстрації результатів аналізів та ін. Вивчення оформлення листків призначень, правил виписування, отримання, зберігання та роздачі лікарських препаратів пацієнтам. Знайомство з роботою лабораторного відділення. Правила виписування направлень на збір аналізів. Порядок збору аналізів: сечі, калу, мокротиння, крові.

Тема 4. Догляд за хворими**.** Знайомство з предметами догляду за хворими (поїльниками, грілками, пузирем з льодом, кухлем Есмарха, підкладними суднами, сечоприймальниками, градусниками для вимірювання температури тіла, підкладними кругами для профілактики пролежнів та ін.). Оволодіння навичками догляду за хворими. Транспортування хворих у стаціонарі. Годування тяжкохворих. Роздавання ліків хворим. Зміна натільної та постільної білизни.

Лікувальні процедури і маніпуляції

Конкретні цілі: ознайомитися з технікою проведення медичним персоналом різних лікувальних маніпуляцій за призначенням лікаря та їх виконанням (постановка компресів, гірчичникі, проведення ін'єкції), оволодіти методикою виконання лікувальних маніпуляцій (накладання пов'язок, іммобілізація, клізми, промивання шлунку, накладання джгута, тиснучої пов'язки).

Тема 5. Організація роботи процедурного та перев'язувального кабінету. Знайомство з організацією роботи процедурного та перев'язувального кабінету. Знайомство з технікою виконання та участь в проведенні лікувальних процедур. Знайомство з технікою перев'язок та участь у їх проведенні. Самостійне накладання бинтових пов'язок.

Тема 6. Організація роботи маніпуляційного кабінету. Знайомство з організацією роботи маніпуляційного кабінету. Знайомство з технікою виконання підшкірних та внутрішньо м'язових ін'єкцій. Спостереження за проведенням внутрішньовенних інфузій. Участь у збиранні та заповнюванні системи для інфузій. Знайомство з набором лікарських препаратів для надання невідкладної допомоги при станах, що загрожують життю: анафілактичний шок, кровотеча, коми, гостре отруєння, термінальні стани та ін.

Тема 7. Лікувальні процедури та маніпуляції**.** Знайомство з методикою постановки очисної клізми. Техніка промивання шлунку (за допомогою зонда та беззондовий метод). Знайомство з постановкою компресів, гірчичників**.** Контроль за станом хворого: вимірювання артеріального тиску, частоти пульсу, температури тіла, частоти дихальних рухів. Участь у виконання підшкірних та внутрішньо м'язових ін'єкцій та самостійне виконання.

Тема 8. Перша долікарська допомога при невідкладних станах. Знайомство з методами надання допомоги при невідкладних станах: анафілактичний шок, стенокардія, гіпертонічний криз, напад бронхіальної астми, напад епілепсії. Знайомство з технікою закритого масажу серця та штучного дихання. Тимчасові та остаточні методи зупинки

кровотечі з периферичних і магістральних судин. Правила накладання джгута, критерії правильності його накладання. Оформлення щоденників і документації на базі практики.

IV. Виконання індивідуальних завдань. У кінці кожного робочого тижня робляться підсумки та результати спостережень заносяться до аркуша індивідуального завдання з практики, яке обов'язково заповнюється кожного дня з підписом одного з керівників практики. Цей вид роботи надає здобувачам вищої освіти можливість відчуття задоволення від досягнення мети. Таким чином практиканти вчаться планувати свій час та досягати мети.

V. Перевірка звітних документів навчально-ознайомчої практики та напрацьованих матеріалів.

VI. Підсумкова конференція.

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі ознайомчої медичної практики застосовуються такі методи навчання:

- за джерелом знань (виокремлюють словесні, наочні й практичні методи, тому що інших джерел, крім слова, образу й досвіду, не існує);
- за відповідним етапом навчання, на кожному з яких розв'язують специфічні завдання (орієнтація на методи підготовки тих, кого навчають, до вивчення матеріалу, що передбачає пробудження інтересу, пізнавальної потреби, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок; та методи вивчення нового матеріалу; та методи конкретизації й поглиблення знань, набування практичних умінь і навичок, які сприяють використанню пізнаного; та методи контролю й оцінки результатів навчання);
- за способом керівництва навчальною діяльністю безпосередні або опосередковані (виокремлюють методи пояснення керівника практики й різноманітні методи організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти);
- за логікою навчального процесу (опора на індуктивні й дедуктивні, аналітичні й синтетичні методи);
- за дидактичними цілями виокремлюють методи організації діяльності тих, кого навчають, методи стимулювання діяльності, методи перевірки й оцінки.

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При проходженні ознайомчої медичної практики є контрольні заходи включають *поточний і підсумковий контроль*.

Поточний контроль ознайомчої медичної практики здійснюється щоденно безпосереднім керівником практики від бази практики шляхом оцінювання практичних навичок. Поточний контроль включає перевірку практичних навичок та вмінь, передбачених програмою практики. Оцінювання поточної навчальної діяльності здобувачів вищої освіти із ознайомчої практики проводиться за 4-ри бальною (традиційною) шкалою, яка конвертується в бали.

Формою **підсумкового контролю** відповідно до навчального плану є *диференційований залік.*

Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі з метою оцінювання результатів проходження ознайомчої практики. Форма проведення підсумкового контролю є стандартизованою, включає відповідь на питання, що виносяться на підсумковий контроль. До підсумкового контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які оволоділи практичними навичками, представили звітну документацію та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (60 балів).

Підведення підсумків ознайомчої медичної практики здійснюється при наявності звітних документів, передбачених програмою з практики.

Наступного дня після завершення ознайомчої медичної практики здобувачі вищої освіти-практиканти здають керівнику практики всі звітні документи для їх попередньої оцінки. Упродовж 10 днів після завершення практики на кафедрі відбувається підсумковий

залік, на якому здобувачі вищої освіти перед комісією захищають матеріали практики. Комісія призначається рішенням кафедри і складається з завідуючого кафедрою, провідного спеціаліста даного напрямку та керівника практики від кафедри.

На заліку присутні всі здобувачі вищої освіти-практиканти.

Для підведення підсумків практики та кінцевої оцінки роботи здобувачів вищої освіти-практикантів керівник практики інформує комісію про фактичні терміни початку та завершення роботи, склад групи здобувачів вищої освіти, які пройшли практику, їх дисципліну, а також з інших питань організації та проведення практики. До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

При кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників від бази практики і від кафедри та результати захисту підсумкової роботи практики.

Оцінка за практику заноситься керівником від університету до індивідуального завдання на практику, індивідуального плану здобувача вищої освіти і заліково-екзаменаційної відомості.

6. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ:

Бали з ознайомчої медичної практики незалежно конвертуються як в шкалу ECTS, так і в 4-бальну (національну) шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з навчальної практики	**Оцінка за 4-ри бальною шкалою**	**Критерії оцінювання засвоєння здобувачем вищої освіти практичних навичок та вмінь**
Від 90 до 100 балів	5	наявні всі необхідні документи з практики з усіма реквізитами; звіт написано самостійно з дотриманням формальних вимог; завдання практики виконані і висвітлені повністю; здобувачем вищої освіти продемонстрований високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, творчий підхід; звіт захищено успішно та отримано відповіді на запитання зі звіту.
Від 75 до 89 балів	4	наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні; звіт написано самостійно, але деякі формальні вимоги порушені; завдання практики виконані і висвітлені не всебічно; здобувачем вищої освіти продемонстрований високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, проте вони суперечливі чи взаємовиключні; звіт захищено успішно, із зауваженнями.
Від 60 до 74 балів	3	наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані; звіт засновано на плагіаті без використання посилань та/або деякі формальні вимоги порушені чи недотримані взагалі; завдання практики виконані і висвітлені не в повному обсязі; здобувач вищої освіти продемонстрував схильність до механічної компіляції чужих ідей, висновків, вони суперечливі чи взаємовиключні; звіт ледве захищено через мало адекватні відповіді на запитання для захисту.
Від 59 до 35 балів	2	відсутні один чи більше документів з практики, деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані; звіт повністю засновано на плагіаті без використання посилань та/або багато формальних вимог порушено чи недотримано взагалі; завдання практики прописані і висвітлені не належним чином; здобувач вищої освіти продемонстрував схильність до механічної компіляції

		чужих ідей, висновків, вони суперечливі, взаємовиключні і можуть бути майже не пов'язаними з матеріалами практики; звіт не захищено через неадекватні відповіді на запитання для захисту і слабку орієнтацію в матеріалах звіту.
Від 34 до 1 балів	2	з обов'язковим повторним курсом.

8. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності – письмовий звіт, підписаний і оцінений безпосередньо керівником практики. Письмовий звіт разом з іншими документами й матеріалами практики подається на рецензування керівнику практики від кафедри.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції.

Звіт оформлюється згідно з єдиним стандартом щодо оформлення документації, повинен бути надрукований (без помилок та виправлень) з одного боку білого паперу формату А4 (210х297 мм). Аркуш звіту повинен мати поля: ліворуч – 25 мм, верхнє – 20 мм, праворуч – 15 мм, нижнє – 20 мм. Загальний обсяг звіту повинен складати близько 10 сторінок друкованого тексту. Титульна сторінка звіту видається кафедрою.

Основними звітними документами з ознайомчої медичної практики є:

1. Індивідуальне завдання на практику. (У кінці кожного робочого тижня робляться підсумки та результати спостережень заносяться до індивідуального завдання з практики, яке обов'язково заповнюється кожного дня з підписом одного з керівників практики. Цей вид роботи надає здобувачам вищої освіти можливість відчуття задоволення від досягнення мети. Таким чином здобувачі вищої освіти вчаться планувати свій час та досягати мети).
2. Основна частина (звіт про конкретну виконану роботу згідно з програмою практики): стислий опис алгоритму надання медичної допомоги, фотографії необхідних матеріалів та обладнання, тощо.
3. Висновки і пропозиції.
4. Додатки. Творчий доробок (витяги з нормативних документів, медичних протоколів, копії журналів, інструкцій тощо). До звіту з практики у друкованому форматі додається фотозвіт.
5. Усі матеріали повинні бути також розміщені у соціальних медіа (сторінка кафедри).
6. Презентації з практики.

Підведення підсумків практики

Оцінювання діяльності здобувача вищої освіти під час проходження навчально-ознайомчої медичної практики здійснюється за такими критеріями:

– активність, професійна обізнаність, компетентність у питаннях змісту практики;

– демонстрація набутих практичних навичок;

– підтвердження виконання програми практики;

– якщо здобувач вищої освіти не з'явився на ознайомчу практику без поважних причин (5 і більше разів), то він не може претендувати на оцінювання результатів його діяльності під час практики 75 балів і вище.

Оцінка з ознайомчої практики прирівнюється до семестрової оцінки з будь-якого предмету і може бути не більшою за 100 балів, які за видами діяльності практиканта розподіляються так:

Орієнтовна оцінка видів діяльності

№	Види діяльності	Бали
1	Виконані індивідуальні завдання, оформлений звіт	50
2	Презентація	10
3	Демонстрація практичних навичок	30
4	Відповідь на теоретичне запитання	10
	Всього	**100**

Загальна оцінка з практики є сумарною оцінкою за видами її діяльності. Якщо один з видів діяльності оцінено в 0 балів, то й загальна оцінка з практики виставляється – 0 балів.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Деонтологічні аспекти догляду за хворими.
2. Види антисептики.
3. Класифікація антисептиків.
4. Асептика. Методи стерилізації інструментарію і підручних засобів.
5. Догляд за хворими та потерпілими.
6. Методики виконання лікувальних процедур: промивання шлунку, постановка клізм (очисних та лікувальних), вимірювання температури тіла, артеріального тиску та пульсу.
7. Методики виконання лікувальних процедур: постановка медичних банок і гірчичників, п’явок, пузиря з льодом, грілки і компресів.
8. Техніка виконання внутрішньо м’язових, внутрішньовенних та підшкірних ін’єкцій.
9. Основні види перев’язного матеріалу і види пов’язок.
10. Типи м’яких пов’язок. Правила накладення і зняття м’яких бинтових пов’язок.
11. Класифікація, клінічна картина ран м’яких тканин.
12. Перша долікарська допомога потерпілим з пораненнями м’яких тканин.
13. Причини, класифікація, клінічна картина кровотеч.
14. Методи зупинки кровотеч.
15. Клінічна картина крововтрати.
16. Перша долікарська допомога потерпілим із крововтратою.
17. Визначення груп крові.
18. Методи переливання крові.
19. Ускладнення і наслідки кровотеч.
20. Класифікація і клініка термічних опіків.
21. Визначення площі опіків.
22. Патогенез і клініка опікової хвороби.
23. Перша допомога при термічних опіках.
24. Клініка і перша долікарська допомога при хімічних опіках.
25. Клініка і перша долікарська допомога при променевих опіках.
26. Класифікація і клініка відморожень.
27. Перша долікарська допомога при відмороженнях.
28. Клінічна картина загального охолодження. Перша долікарська допомога при охолодженні.
29. Клініка і перша долікарська допомога при ураженні електричним струмом.
30. Клініка і перша долікарська допомога при ураженні блискавкою.
31. Клініка і перша долікарська допомога при сонячному і тепловому ударі.
32. Класифікація пошкоджень грудної клітки.
33. Струс грудної клітки. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.

34. Стискання грудної клітки. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
35. Переломи ребр і грудини. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
36. Клінічні ознаки і перша долікарська допомога при пневмотораксі.
37. Гемоторакс. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
38. Класифікація ранової інфекції. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
39. Панариций. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
40. Мастит. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
41. Флебіт. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
42. Лімфаденіт. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
43. Остеомієліт. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
44. Гнійний артрит. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
45. Бешиха. Клінічна картина. Перша долікарська допомога.
46. Клінічна картина і перша долікарська допомога при гострому апендициті.
47. Клінічна картина і перша долікарська допомога при гострому холециститі.
48. Клінічна картина і перша долікарська допомога при проривній виразці шлунка і дванадцятипалої кишки.
49. Клінічна картина і перша долікарська допомога при защемленій грижі.
50. Клінічна картина і перша долікарська допомога при кишковій непрохідності.
51. Клінічна картина і перша долікарська допомога при перитоніті.
52. Класифікація і клінічна картина термінальних станів.
53. Види зупинки кровообігу.
54. Методи оживлення організму.
55. Класифікація шоку. Гіповолемічний шок: причини, клінічна картина і перша долікарська допомога.
56. Анафілактичний, кардіогенний та інфекційно-токсичний шок: причини, клінічна картина і перша долікарська допомога.
57. Клінічна картина і перша долікарська допомога при утопленні.
58. Клінічна картина і перша долікарська допомога при стенокардії.
59. Клінічна картина і перша долікарська допомога при інфаркті міокарда.
60. Клінічна картина і перша долікарська допомога при гіпертонічному кризі.
61. Клінічна картина і перша долікарська допомога при бронхіальній астмі.
62. Класифікація, клінічна картина інсультів. Перша долікарська допомога при інсультах.
63. Клінічна картина і перша долікарська допомога при епілепсії.
64. Клінічна картина і перша долікарська допомога при цукровому діабеті.
65. Діабетична і гіпоглікемічна коми: причини, клінічна картина і перша долікарська допомога.
66. Фізіологія пологів.
67. Перша долікарська допомога при пологах. Догляд за матір'ю та дитиною після пологів.
68. Загальна характеристика і принципи надання першої долікарська допомоги при отруєннях.
69. Отруєння лікарськими препаратами: барбітуратами, психотропними засобами, наркотиками, нейролептиками, транквілізаторами, психостимуляторами, аналептиками, М-холінолітиками, гангліоблокаторами.
70. Отруєння алкоголем. Клінічна картина і перша долікарська допомога.
71. Отруєння неорганічними кислотами. Клінічна картина і перша долікарська допомога.
72. Отруєння їдкими основами. Клінічна картина і перша долікарська допомога.
73. Отруєння кров'яними отрутами. Клінічна картина і перша долікарська допомога.
74. Отруєння оксидом вуглецю. Клінічна картина і перша долікарська допомога.
75. Отруєння гемолітичними отрутами. Клініка і перша долікарська допомога.
76. Отруєння сполуками важких металів і миш'яку. Клінічна картина і перша долікарська допомога.

77. Отруєння рослинними отрутами. Клініка і перша долікарська допомога.
78. Харчові отруєння. Клінічна картина і перша долікарська допомога.
79. Гострі отруєння, викликані укусами тварин. Клінічна картина і перша долікарська допомога.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 16.06.2014 № 398 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах».

2. Григус І. М. Перша медична допомога. І. М. Григус, М. Я. Романишин. Навч. посібник. – Рівне, 2015. – 229 с

3. Амосова К.М., Безродний Б.Г., Бурьянов О.А. Невідкладна медична допомога: навч. посіб. / За ред. Ф.С. Глумчера, В.Ф. Москаленка. — К.: Медицина, 2006. — 632 с.

4. Марчук А.І., Солодкий В.М., Чорний М.В. Долікарська допомога. — К.: НАВСУ "Правові джерела", 2005. — 271 с.

5. Організація і надання першої медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях: навч. посіб. / За ред. В.С. Тарасюка. — Вінниця: Нова книга, 2007. — 140 с.

Додаткова

6. Посібник з невідкладної медичної допомоги / За ред. Л.Н. Журавльової — К.: Здоров'я, 2001.

7. Петриченко Т.В. Перша медична допомога. — К.: Медицина, 2007. — 248 с.

9. Самура Б.А., Черных В.Ф., Киреев И.В. Первая доврачебная помощь: учебник. — Харьков: Золотые страницы, 2004. — 340 с.

Інформаційні ресурси

1. www.ito.edu.ru/2001/ito/VI/VI-0-29.htmlorg/ - електронна англомовна бібліотека
2. Верховна Рада України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rada.gov.ua.
3. Міністерство охорони здоров'я України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua.
4. Спеціалізоване медичне інтернет-видання для лікарів, провізорів, фармацевтів, студентів медичних та фармацевтичних вузів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.morion.ua.
5. Всесвітня організація охорони здоров'я. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.who.int.

ДОДАТОК 1

ПЗВО «МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА»

ЗВІТ

Здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Групи _____

Спеціальність _____

про виконання програми _____практики
(вид практики)

Освітній рівень _____

База практики _____
(повна назва)

Керівник практики
від бази практики

_____
_____
(посада, прізвище, ініціали)

Керівник практики від
закладу вищої освіти

_____
_____
(посада, прізвище, ініціали)

Звіт захищений
«_____» _____202___р.

_____
(підпис)

Миколаїв – 202_

ДОДАТОК 2

ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика»

Індивідуальне завдання на практику

_____
(вид і назва практики)

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____

Кафедра _____

Освітній рівень _____

Спеціальність (напрям підготовки)_____
(назва)

_____ курс, група _____

Календарний план проходження практики

№ з/п	Завдання	Строк виконання завдання	Примітка
1	2	3	4

Керівники практики:

від ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика» _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
Прибув (ла) на підприємство, організацію, установу
Печатка
підприємства, організації, установи „___" _____ 20___ року

_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув (ла) з підприємства, організації, установи
Печатка
Підприємства, організації, установи "___" _____ 20___ року

_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Відгук і оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

_____
(назва підприємства, організації, установи)

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Керівник практики від підприємства,
організації, установи _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
Печатка «_____» _____ 20 __ року

Висновок керівника практики від ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика» про проходження практики

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Дата складання заліку „____"_____20____року
Оцінка:
за національною шкалою_____
(словами)
кількість балів _____
(цифрами і словами)
за шкалою ECTS _____
Керівник практики від ПЗВО «МКУ ім. Пилипа Орлика»

_____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

***Примітка**: Індивідуальне завдання – перший аркуш у звіті студента (двосторонній при роздрукуванні)*

ДОДАТОК 3

Місце кутового штампа
МКУ ім. Пилипа Орлика

КЕРІВНИКУ

_____
_____
_____

_____

_____

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ
/є підставою для зарахування на практику/

Згідно з угодою від „___” _____ 20___ року № ___, яку укладено з
_____
_____
(повне найменування підприємства, організації, установи)

направляємо на практику здобувачів вищої освіти ____ курсу, які навчаються за напрямом підготовки (спеціальністю)
_____
_____
Назва практики _____

Строки практики з „___” _____ 20___ року
по „___” _____ 20 ___ року

Керівник практики від кафедри _____
_____
(посада, прізвище, ім’я, по батькові)

ПРІЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО БАТЬКОВІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

М.П. Керівник практики МКУ ім. Пилипа Орлика _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ДОДАТОК 4

Звіт керівника практики

ЗВІТ

_____

щодо керівництва _____ практикою здобувачів вищої освіти ____ курсу кафедри _____ факультету _____

Відповідно до наказу ректора МКУ ім. Пилипа Орлика мною з _____ до _____ 20__ року здійснювалося керівництво навчально-ознайомчою практикою здобувачів вищої освіти у таких закладах (установах) _____

_____

_____

Всього під моїм керівництвом практику проходило _____ здобувачів вищої освіти.

Мною проведено ____ індивідуальних консультацій та ____ групових.

Загальна характеристика та оцінка роботи здобувачів вищої освіти

_____

_____

_____

Підсумкова оцінка здобувачів вищої освіти за навчально-ознайомчу практику:

_____

_____

_____

Практика засвідчила, що під час підготовки здобувачів вищої освіти необхідно звернути увагу на

_____

_____

_____

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення навчально-ознайомчої практики

_____

_____

_____

Підпис _____

Дата _____